

Birleşik Arap Emirlikleri 2011

Resmi Adı	Birleşik Arap Emirlikleri
Başkent	Abu Dabi
Yüzölçümü	82.880 km²
Nüfus	7.512.000 (%75'i yabancı işçi)
GSYH	360,1 milyar dolar
Hükümet Biçimi	Federatif Emirlik
Devlet Başkanı	Şeyh Halife Bin Zayid El-Nahyan
Başbakan	Muhammed Bin Raşid El-Maktum
Dışişleri Bakanı	Şeyh Abdullah Bin Zayid El-Nahyan
Türkiye Büyükelçisi	Halid Ghanim El-Gaith
Askeri Harcamalar	15,749 milyar dolar
Asker Sayısı	51,000

Etnik Yapı

Emirlik	% 19
Arap ve İranlı	% 50
Güney Asyalı	% 42
Diğer	% 8

Dini Yapı

İslam (Sünni ve Şii)	% 96
Diğer (Hristiyan ve Hindu)	% 4

Petrol Üretimi	2,813 milyon varil/gün
Petrol Tüketimi	545.000 varil/gün
İhracat	252,56 milyar dolar
İthalat	185,6 milyar dolar

Birleşik Arap Emirlikleri 2011

Cengiz Dinç

[Yrd. Doç. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü]

Özet

Birleşik Arap Emirlikleri, fosil yakıtlarca zengin, ekonomisini çeşitlendirmek için turizm, ticaret ve lojistik gibi sektörlere önem veren büyük bir ekonomiye sahiptir. 2011 yılında 2009'da Dubai'ye de sirayet eden küresel ekonomik krizin etkilerinden kısmen uzaklaşmıştır. Güvenlik alanında şu anda en büyük tehdit olarak algılanan İran'a karşı diğer KİK üyeleri gibi Batının sağladığı güvenlik şemsiyesi altına girilmektedir. Arap Baharı'nın kısa dönemde 2011 yılı içinde BAE için negatif bir etkisi olmamış, aksine bölgesel çalkantıdan kaçan önemli bir sermaye bu ülkeye gelmiştir. BAE, hem küresel terörizmle mücadelede hem de Libya'ya BM kararları çerçevesinde yapılan hava harekâtı gibi operasyonlarda Batılı ülkelerin, özellikle ABD'nin yanında aktif bir şekilde yer almaya çalışmaktadır. Ayrıca BAE; Afganistan, Pakistan ve Filistin gibi ülkelere yapılan kalkınma yardımları konusunda da oldukça önemli bir konumdadır.

Anahtar Kelimeler: Birleşik Arap Emirlikleri | İran | Körfez Güvenliği | Suudi Arabistan | ABD

United Arab Emirates 2011

Abstract

United Arab Emirates, rich in fossil fuels, tries to diversify its economy by prioritizing trade, tourism and logistics as leading sectors. In 2011, the Emirates partially mended the damages of 2009 Dubai economic crisis which was related to the global financial crisis. In terms of security, the Emirates, like other GCC members, has been under Western security umbrella which is now poised against the perceived biggest threat, Iran. The Arab Spring did not cause any negativity for the UAE in the short run; on the contrary, substantial funds escaping from the regional turmoil were transferred into the country. UAE tries to be very active along with the western countries, particularly the US, in the war against terrorism or in operations such as the air campaign in Libya in accordance with the UN decision. The country is also an important donor of developmental aid to countries like Afghanistan, Pakistan and Palestine.

Keywords: United Arab Emirates | Iran | Gulf Security | Saudi Arabia | USA

Giriş

Federal yapıdaki BAE'yi Abu Dabi, Dubai, Acman, Fuceyre, Re'sül-Hayme, Şerçe ve Ummül-Kayveyn Emirlikleri oluşturmaktadır. Abu Dabi dışındakiler çok küçük yüzölçümlerine sahiptir ve tüm Emirlikler, buldukları coğrafi bölgenin sosyo-ekonomik, etnik ve kültürel yapısı ve bölgesel güvenlik kaygılarıyla bağlantılı olarak bazı temel politikalara sahiptir. Emirlikler arasındaki faktörler ve politikalar şu şekilde dile getirilebilir. Emirlikler genel olarak zenginliklerini, bölgede coğrafi devamlılık gereği benzer özelliklere sahip diğer Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) üyeleri gibi fosil yakıtlara (petrol ve doğalgaz) borçludurlar. Fosil yakıtlar Emirlikler arasında farklı bir dağılıma sahiptir; bu yüzden ekonomiyi çeşitlendirme politikasının, petrolü az ve tükenmekte olan Dubai'de ciddiye alınmasını gerektirmektedir. BAE, yine diğer KİK üyeleri gibi, bölgesel "avcı devletlere" karşı kendi güvenliklerini sağlamada hala yetersiz oldukları düşüncesiyle dış güvenliğini ve rejim istikrarını genel olarak Batılı ülkelerin, özellikle ABD'nin garantörlüğü altında sağlama politikası izlemektedir. BAE, küçük bir nüfusa, fakat büyük bir ekonomiye sahip olması itibarıyla iç politik gelişmeler, bölgesel ve küresel ekonomik ve siyasi gelişmelere ve tartışmalara katkıları çerçevesinde ceryan etmektedir.

Hiçbir siyasi partiye izin verilmeyen BAE'deki en yüksek yetki ve karar organı, Emirler Yüksek Konseyi'dir. Hem yasama hem de yürütme yetkisi bulunan bu konseyin başkanı, Devlet Başkanıdır. Yüksek Konsey üyeleri devlet başkanını ve yardımcısını kendi aralarından seçmektedirler. BAE'yi oluşturan 7 Emirliğin temsilcilerinden oluşan 40 üyeli Danışma Meclisi niteliğindeki Federal Ulusal Konsey üyeliklerinin yarısı, yöneticiler tarafından atanan 7 bin kadar seçmence 16 Aralık 2006'da gerçekleştirilen seçimlerle

belirlenmişti; 2011’de, Arap Baharı’nın etkisi ile seçmen sayısı 20 kat artırılarak 130 bine çıkarılmıştır; yapılan seçimlerin detayları aşağıda verilecektir:

Son yıllarda pek değişmeyen bir durum olarak BAE hükümeti, özellikle güvenlik ve silahlanma alanlarında her ne kadar Batılı hükümetlere çok yakın bir siyaset izlese de insan hakları konusunda hassas olan bu muhataplarının gerek resmi kurumlarından gerekse basın ve STK’lardan oldukça ağır eleştiriler almaktadır. 2011’de de yabancı işçilerin konumu, ev içi şiddete maruz kalan kadınların, göçmenlerin veya genel olarak kadınların düşük statüsü önemli insan hakları konuları olmaya devam etmiştir. BAE’deki insan hakları durumu 2011’de de rahatsız edici olmaya devam etmiş, herhangi bir esaslı reform göze çarpmamıştır. Bu konularda ABD raporları daha doğrudan bir şekilde durumu ortaya koyarken, İngiliz raporlarının BAE hükümetine karşı daha anlayışlı ve dikkatli bir dil kullandığı görülmektedir.

Basında devlete ait yayın organlarının ağırlığı vardır ve medyada belirgin bir oto-sansür göze çarpmaktadır.¹ Hükümet ve bakanların belirli bir şekilde eleştirisi mümkünse de ifade özgürlüğü ile ilgili gelişmeler yeterli değildir. Emirlerin eleştirilmesi veya “sosyal rahatsızlık yaratacak” yayın ve konuşmaların cezası 1,4 milyon dolar gibi yüksek seviyelere kadar çıkmaktadır.

Ekonomik Gelişmeler: Krizden Çıkış Süreci

Emirlikler, 300 milyar dolara yaklaşan ekonomik büyüklükle, Suudi Arabistan’dan sonraki en büyük Arap ekonomisidir. 1971’den beri 40 yılda çok büyük bir sosyo-ekonomik mesafe kat edilmiştir. Emirlikler, İnsani Gelişmişlik Endeksinde (bölgesinde birinci), Küresel Barış Endeksinde, (dünya’da kırkinci) Küresel Rekabetçilik Endeksi’nde (dünyada yirmi üçüncü) öne çıkmaktadır.² BAE’nin demokrasi notu düşükken (4,15/ 10, endekslenen 128 ülke arasında 92’ci); piyasa ekonomisi notu oldukça yüksektir (7,5/ 10, endekslenen 128 ülke arasında 21’ci).³ Otoriterlikten fazla taviz vermeden kapitalist dünya ekonomisine entegre olma modeli, BAE için de geçerlidir.

BAE ekonomisinin çeşitlendirilmesi, böylece fosil yakıtlar dışında sağlam kaynaklara dayandırılması gayretleri çerçevesinde, BAE’de daha eğitilmiş bir nüfusa sahip olma çabaları göze çarpmaktadır. Eğitim alanında Batılı ülkelerle yoğun ilişkiler devam etmektedir. BAE’de ABD, İngiltere, Fransa ve Avustralya gibi pek çok ülkeden üniversitenin kampüsleri bulunmaktadır. Yeni müfredata göre, tüm BAE vatandaşı çocuklar Arapça ve İngilizce olmak üzere iki dilde yetkin olacaklardır. Bu plan çerçevesinde, yıllık 40.000 Sterlinlik maaşlar ve ücretsiz barınma gibi cazip tekliflerle, İngiltere’den binlerce öğretmen getirilmektedir.⁴

BAE tipi ekonomik kalkınma genel olarak diğer küçük KİK üyelerinde de gerçekleştirilmeye çalışılan bir modeldir. BAE’nin, yaklaşık %90’ı Abu

Dabi'ye ait olan 97,8 milyar varillik petrol rezervi (dünyada 7), 6,071 trilyon m³lük doğalgaz rezervi (dünyada 6'cı) ve günlük 2,4 milyon varillik petrol üretimi (dünyada 4'cü) bulunmaktadır.⁵ BAE, fosil yakıtlardan elde edilen ulusal gelirin yurt içinde ve dışında değişik alanlara yatırılarak, ekonominin çeşitlendirilmesine ve böylece bu kaynakların fiyatlarındaki dalgalanmaya karşı ülke ekonomisini daha esnek ve dayanıklı kılmaya yönelik çalışmaktadır. Aynı zamanda bir OPEC üyesi olan BAE için petrol fiyatlarında tüketiciler tarafından istenen arz güvenliğinin yanında talep güvenliği ve makul fiyat seviyesinin yakalanması süreklilik arz eden önemli amaçlardan birisidir.⁶ BAE Enerji Bakanı el-Hamli'ye göre, aslında Batı'da ve dünyada enflasyonist baskılar yaratan 80 dolar seviyelerindeki petrol fiyatları “oldukça makuldü”. Bakan, “100'ün üzerini de sevmiyorum, 30'u da sevmiyorum” diyerek, petrol fiyatlarında BAE ve Körfez için “makul” petrol fiyatlarının çerçevesini çizmekteydi. Nitekim 2011 içinde petrol fiyatları 100 dolar civarında seyretmiş hatta zaman zaman biraz üzerine çıkmıştır.

BAE 400 milyar dolardan fazla banka aktifleri ile kendisinden 2,5 kat daha büyük bir ekonomiye sahip Suudi Arabistan'la bankacılık sektöründe rahatlıkla rekabet etmektedir. Dubai, ekonomik büyüme ve uzun dönemli istikrara kavuşma çabalarını finans, turizm, ulaştırma ve emlak sektörleri gibi alanlardaki faaliyetleriyle sürdürmektedir. BAE, özellikle Dubai sayesinde yükselen önemli bir küresel finans ve ticaret merkezi konumuna yükselmiştir. Yatırımcılar ve turistler tarafından algılanan imajının iyi olması, gerekli yatırımları çekebilmesi ve ortaya çıkan ürünleri pazarlayabilmesi için gereklidir.

2011'de açıklanan rakamlara göre BAE'de yaşayanlar 8 milyon 260 bine ulaşmışken bunun beşte birinden azı BAE vatandaşıdır. Geri kalanların büyük çoğunluğu başta Hindistan, Pakistan ve Bangladeş olmak üzere Çin, Filipin, Tayland, Kore, Afganistan, İran, Avrupa ülkeleri, Avustralya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinden gelmektedir. Yabancı işçilerin modern köleler gibi çalıştırılması, insan hakları bakımından şiddetle eleştirilmektedir. Bu eleştiriler karşısında, BAE otoriteleri, yabancı işçilerin sömürülmesi konusunda, ücret ödemelerindeki problemler için çağrı merkezi kurulması gibi yetersiz de olsa çeşitli tedbirler almaktadır. Büyük oranda ucuz krediye ve ucuz yabancı emeğe dayalı ekonomi devam etmektedir.

Suudi Arabistan'daki uygulamaya benzer şekilde, *Emirlikleştirme politikası* çerçevesinde yabancı şirketlere gittikçe artan oranda BAE vatandaşını işe alma zorunlulukları getirilmektedir. BAE devasa hava alanları, limanları ve serbest ticaret bölgeleriyle önemli bir lojistik ve ulaşım merkezidir. Örneğin Dubai'deki, bir derin-liman ve serbest bölgeye sahip olan Cebel Ali Kompleksi'nde 120'den fazla ülkeden 6.000 kadar şirket faaliyet halindedir. Bu tür projelerle BAE önemli bir küresel ticaret merkezi olmayı başarmıştır. Başka bir örnek olarak da bu küçük ülkenin dünya altın ticaretinde ithalat ve ihracatta ilk 3-4'te yer almasıdır. Dubai el-Maktum havalimanı yılda

120 milyon yolcuya hizmet edebilecek şekilde yapılmıştır. BAE merkezli havayolu şirketleri bir yandan da pazar potansiyelinin yüksek olduğu Çin ve Hindistan'ı da içine alan bir strateji geliştirmeye çalışmaktadırlar. Dubai'nin dünyanın 3. büyük havaalanı olması hedeflenmektedir. BAE'den, uzun menzilli A-330 veya Boeing-777 gibi uçaklarla dünya nüfusunun %90'ına, kendi vatandaşlarının kullanabildiği A-380'lerle tümüne direkt uçuşlarla hizmet vermek mümkündür. Böylece ülke önemli bir küresel ulaşım merkezi olma yolunda, ucuz petrol gibi önemli bir avantajla yoluna devam etmektedir.⁷ Dubai Emiri'ne göre, küresel ekonomik sıkıntılardan etkilense ve Amerika ve Avrupa kaynaklı krizler piyasayı etkilese de, BAE, bu bölgelerden iyi durumdadır. Emir'e göre, Dubai krizden çıkmış durumdadır; inşaatlar tekrar başlamıştır. Emir iki sene önceki durumu krizden çok, bir meydan okuma olarak görmek gerektiğini belirtmektedir; çünkü bu dönemde dünyanın en yüksek binası, metro ve meydan projeleri bitirilmiştir.⁸ Gerçekten, devam eden kırılğan yapıya rağmen, BAE, 2011 yılını düşük ekonomik risk ve orta düzeyde siyasi ve finansal sistem riski ile geçirecek, yüzde 4'lük bir büyüme yakalayabilmiştir.⁹

Dış İlişkiler ve Dış Güvenlik Politikası

İstikrarsız bölgesinde küçük nüfusuyla BAE, çok çeşitli güvenlik kaygıları taşımaktadır. Küçük bir ülke olan BAE, bölgedeki “avcı” devletlere ve içeride rejim karşıtı muhtemel hareketlenmelere karşı esas olarak İngiltere ve Fransa gibi diğer Batılı ülkelerin de katkısıyla ABD'nin Güvenlik Şemsiyesi altına sığınmıştır. Enerji kaynaklarının kesintisiz ve ucuz arzı konusu ve bu alandaki yüksek karlar, bölgeye yabancı güçlerin ilgisini davet eden en temel etkidir. Fosil yakıtlardan elde edilen yüksek gelir, BAE ve diğer KİK üyelerinin silahlanmaya büyük kaynaklar ayrabilmesini sağlamaktadır.

Batıyla İlişkiler: Güvenlik Şemsiyesi ve Rant Transferi

KİK üyeleri için Körfez güvenlik şemsiyesinin esas taşıyıcısı ABD'dir; Fransa ve İngiltere gibi diğer bazı Batılı ülkelerle de bu konuda üstü örtülü ama yakın bir işbirliği yapılmaktadır. Bölgesel tehditlere karşı stratejik ve askeri denginin sağlanması, bunun yanı sıra KİK ordularına imkân ve kabiliyetlerini geliştirme şansı tanınması için ABD güvenlik şemsiyesinin devamı gerekli görülmektedir. Şüphesiz bunda, güvenlik garantörü olarak başka bir alternatifin yokluğu etkilidir. Örneğin, ne Türkiye ne Suudi Arabistan ne de İsrail, mevcut stratejileri ve askeri yetenekleri bakımından tek başlarına güncel tehdit olarak algılanan İran'ı kontrol edebilecek durumdadır.¹⁰ 2011 yılı içinde, ABD'li yetkililer Ortadoğu'da adil ve kalıcı bir barışa ve Körfez'in güvenliğine olan bağlılıklarını çeşitli demeçlerle yinelediler. Bu arada Prens Türki el-Faysal'ın ABD'nin, Filistin'in devlet olmasına karşı çıktığı takdirde, Arap dünyasına çok yabancılaşacağı yönündeki uyarıları dikkat çekti. Körfezdeki ulaşım gelebilecek İran tehdidine karşı yıl içinde Körfez güçleri ve ABD donanması tehlikeli deniz araçlarına karşı tatbikatlarda bulunmaktaydı.

Batı güvenlik şemsiyesinin bir diyeti, petrol rantının bir kısmının Batıya transfer edilmesidir. 2011’de de bu transferler devam etmiştir. KİK üyeleri, CSYİH’nin ortalama %8-9 kadarını (80-90 milyar dolar) savunma harcamalarına ayırabildiğinden, bu alanda, dünyada en fazla harcama yapan ülkelerin başını çekmektedirler.¹¹ İran’a karşı çeşitli tedbirler de alınmaktadır. Bu bağlamda, ABD Başkanı Barack Obama; Katar, BAE, Bahreyn ve Kuveyt’te Patriot füze sistemleri kurulduğunu ve Körfez’de, İran füzelerini vurabilecek Aegis balistik füzeleriyle donatılmış iki savaş gemisinin hazır tutulacağını açıklamıştır. BAE; ABD, Fransa ve İngiltere gibi ülkelerin en önemli silah pazarlarından birisi olmaya devam etmiştir.

Yakın politikalar izlemesi dolayısıyla BAE, ABD hükümeti tarafından 11 Eylül’den bu yana, Körfez ve Hürmüz boğazının güvenliğine katkı yapan, Amerika’nın terörizmle mücadelesinde askeri, diplomatik ve finans alanlarında önemli bir ortak olarak tanımlanmaktadır.¹² ABD’nin “terörizmle savaş” doktrini çerçevesinde, BAE’nin kendi içinde de alması gereken bir dizi tedbir öngörülmektedir. Uzmanlar sık sık Emirliklerde de çok aktif olan köktenci vaizlerin etkili olduğu cami örgütlenmelerine dikkat çekmektedir. Diğer Körfez ülkelerinde olduğu gibi BAE idarecileri de İhvan yapılanmalarına karşı duyarlıdırlar.

Güvenlik politikaları çerçevesinde BAE’li yetkililer, 2011 yılında, Batılı ülkelerle özellikle de ABD ile Ortadoğu’da güvenlik durumunu içeren ortak konularda istişarelere devam etmişlerdir. BAE’li yetkililere göre, ABD ile ikili ilişkiler güçlüdür ve ekonomik ve kültürel alanlarda da gittikçe kuvvetlenmektedir. Hatta “her iki ülke içinde önemli olan bu derin ittifak her zamankinden daha güçlüdür.”¹³ Dost ve müttefik olarak ABD ve BAE bölgede güvenliği ve istikrarı savunmak, aşırılığa ve terörizme karşı çıkmak konularında hemfikirdirler. Abu Dabi Emiri’nin veliahdı ve BAE başkomutan vekili Muhammed bin Zaid el-Nahyan’ın ziyareti dolayısıyla İngiltere Başbakanı David Cameron’ın ziyaretin iki ülke arasında derin tarihi bağları yansıttığını söylemesi ve İngiltere’nin iki ülkenin çıkarları doğrultusunda ilişkilerin daha da geliştirilmesini desteklediğini belirtmesi de bu çerçevede değerlendirilmelidir.¹⁴

Körfezdeki Kırılma Yapı: İran Faktörü

İran’ın nükleer programı, bu ülkeye özellikle İsrail tarafından bir askeri operasyon ihtimalini 2011 boyunca canlı tutmuştur. İran genel olarak bölgedeki Sünni elitlerin yönetiminde olan Arap devletleri tarafından negatif bir oyuncu olarak görülmektedir. Arabistan ve Mısır gibi ülkelerdeki Sünni elitler, İran’daki Şii yönetimi potansiyel bir tehdit olarak görmekte ve bölgedeki diğer ülkelerde azınlık veya çoğunluk olarak bulunan Şiiilerin fırsat çıkarsa, İran’ın dümen suyunda hareket edebileceğinden şüphelenmektedirler.¹⁵ 2011’de yapılan açıklamalardan da anlaşıldığı gibi, Körfez çevresindeki Sünni-Şii çekişmesinde BAE, Sünni cephesinin önemli bir oyuncusudur.

Hatları iyice belirginleşen bu büyük mücadelede Şii/Nusayri karşıtı çizginin Körfezdeki lideri Suudi Arabistan, Bahreyn’de Şiilerin ağırlıkta olduğu hükümet karşıtı protestolar baş gösterdiğinde, İran’ı huzursuzluk çıkarmakla ve içişlerine müdahale etmekle suçlamış; Bahreyn rejimine destek vermek ve bir Şii darbesine engel olmak amacıyla asker göndermekten çekinmemiştir. Bu müdahalede daha önce oluşturulan Yarımada Kalkanı¹⁶ askeri işbirliğine ait, BAE’nin de katkıda bulunduğu ordu birlikleri kullanılmıştır. Mart ayı içerisinde, Bahreyn içişleri bakanlığı hala bazı Şii protestocuların öldürüldüğüne ilişkin haberlere karşı Krallık’ta güvenliğin istikrara kavuştuğu yönünde açıklamalarda bulunmaktaydı.¹⁷

2011 içerisinde KİK üyelerinin sık sık İran’ı uyardıkları dikkat çekmiştir. BAE gazetelerine göre, KİK üyeleri İran’dan sadece komşularının egemenliğine ve birliğine saygılı bir tutum istemektedirler. Bu çerçevede, İran’ın Bahreyn’in içişlerine karışması karşılıklı içişlerine karışmama ve mantık ilkelerine ters düşmektedir.¹⁸ Benzer şekilde KİK Bakanlar Konseyi, İran’ın KİK üyelerinin içişlerine, ulusal güvenliklerine karşı komplolar kurarak ve vatandaşları arasında ayrılık tohumları saçarak müdahaleye devam ettiğini, bu durumun bu ülkelerin egemenliklerinin ve bağımsızlıklarının dokunulmazlığına, iyi komşuluk ilkesine, uluslararası hukuka ve BM ve İİÖ ilkelerine aykırı olduğunu belirtmiştir. Bu çerçevede, Konsey, İran’ın Kuveyt’in içişlerine, casusluk şebekeleri kurarak, güvenlik ve istikrarının altını oyarak yaptığı açık tecavüzü kınamış; Kuveyt güvenlik güçlerinin etkinliğini överek, bu ülkenin milli güvenliğini sağlamak için aldığı tüm tedbirleri destekleyeceğini deklare etmiştir.¹⁹

Yıl içerisinde, başta Suudi Arabistan ve BAE olmak üzere KİK üyeleriyle İran arasında karşılıklı demeçler devam etmiştir. İran Genelkurmay Başkanı Hasan Firuzabadi’nin bir Arap Diktatörler cephesinden bahsetmesi ve Körfezin ezelden beri İran’a ait olduğunu söylemesi ilişkileri geren atışmalar arasında yerini almıştır. İran’dan yükselen tehdit algılamasına karşı Katar, Bahreyn, Suudi Arabistan ve BAE gibi KİK üyeleri çeşitli alanlarda tedbirler almaktadır. Örneğin BAE, ABD’den THAAD (yüksek irtifa alan savuma sistemi) satın almıştır. Balistik füzelere karşı, geniş bir alanı koruyabilen bu sistem için BAE 3,48 milyar dolarlık, 30 yıllık yedek parçaları, destek ve eğitimi de kapsayan bir anlaşma imzalamıştır.²⁰ BAE’li yetkililere göre Körfezdeki mevcut durum KİK üyelerinin güvenlik alanındaki işbirliğini artırmalarını gerektirmektedir.²¹ Benzer bir çağrıyı Suudi Arabistan da yapmıştır. KİK liderleri, Suudi Arabistan Kralı Abdullah’ın, KİK üyeleri arasında güvenlik ve ekonomi alanlarında daha ileri dayanışmayı kasteden “işbirliği aşamasından birlik aşamasına geçilmesi” yönündeki çağrısını da memnuniyetle karşıladıklarını açıklamışlardır.²² Bu açıklamalara BAE Başbakan Vekili ve İçişleri Bakanı Saif Bin Zaid, KİK üyeleri arasında mevcut bölgesel ve uluslararası gelişmelerin getirdiği meydan okumalara karşı daha sıkı işbirliği çağrısı ile destek vermiştir.²³

Dünya petrol arzının %40'ının geçtiği Hürmüz Boğazı kıyısında bulunan BAE, diğer fosil yakıt zengini KİK üyeleriyle birlikte, küresel öneme sahip bir bloğun parçasıdır. BAE, OPEC içerisinde istikrarlı bir şekilde “güvercin” karnadında bulunmaktadır. Bu, onu, enerjiye bağımlı Batılıların gözdesi yaparken diğer enerji bağımlısı Çin, Japonya ve Güney Kore gibi önemli ülkelerin de çıkarına hizmet etmektedir. Bu strateji ve durumun bazı değişme belirtileri 2011 yılında görülmüştür. Yüksek petrol fiyatlarının küresel ekonomiyi tehdit ettiğine ilişkin açıklamalara rağmen Arap Baharı etkisiyle Körfez ülkelerinin petrol konusunda giderek daha milliyetçi (daha demokratik) olacakları anlaşılmaktadır. Bu yeni strateji, petrol gelirlerinin daha yüksek olmasına ve bunun kendi ülkelerinde oluşabilecek siyasi rahatsızlıklara karşı siyasi desteği satın almaya matuftur.

Enerji-yoğun bir ekonomi olan BAE ekonomisi, tarım ve enerji sübvansiyonlar, lüks turizm sektörü gibi sebeplerle çevreyi çok kirletmekte, örneğin yılda kişi başı 23 ton karbondioksit salınımına yol açmaktadır ki, bu durum çevrecilerin ağır eleştirilerini çekmektedir. 2020 yılında, fosil yakıtların BAE enerji ihtiyacının yarısını karşılaması beklenirken, yenilenebilir enerjinin de talebin %7'sini karşılaması planlanmaktadır. Geriye kalan yaklaşık %40'lık enerji açığının büyük bir bölümünün nükleer enerjiden karşılanması planlanmaktadır. Bu çerçevede BAE hızla artan enerji talebini karşılamak ve verimli bir enerji sektörüne sahip olabilmek için yenilenebilir enerji konusuna ve çevreyi fosil yakıtlara göre daha az kirlettiği düşünülen nükleer enerji kaynaklarına önem vermektedir. Yıl içerisinde güvenlik artırıcı önlemler çerçevesinde, Federal Nükleer Düzenleme Otoritesi (FANR) ve Halife Üniversitesi arasında nükleer güvenlik araştırmaları ve müstakbel nükleer işgücünün eğitilmesi konularında işbirliği protokolü imzalanmıştır.²⁴

BAE'nin nükleer programı, Uluslararası Atom Enerjisi kurumu tarafından İran'ın programının aksine şeffaf ve sivil amaçlara dönük olarak nitelendirilmektedir. Diğer bir ifadeyle, İran'ın durumunu daha da negatif gösterecek şekilde, BAE nükleer enerjinin barışçıl kullanımı konusunda “iyi bir örnek” olmaya devam etmektedir. BAE, nükleer bomba yapmaya yarayabilecek nükleer santralde kullanılmış yakıtı tekrar işleme gibi yöntemlerden vazgeçtiğini belirterek Washington'dan bunun karşılığında teknik destek, kendi mühendislerinin Amerikan üniversitelerinde eğitim alması ve Amerikan firmalarının BAE'deki santral inşasında yer almasına onay verilmesi gibi imtiyazlar kazanmıştır.

İlginç bir şekilde, Körfez'deki siyasi rüzgârlar sonucu, zaman içerisinde BAE modelini İran'dan daha fazla örnek alması arzulanan ülke olarak Suudi Arabistan ortaya çıkmıştır. KİK üyelerinin en güçlüsü olarak Suudi Arabistan'ın İran'ın nükleer silah üretmesi halinde nasıl bir yol izleyeceğine karar vermesi gereken an hızla yaklaşmaktadır. Bölgede arzu edilmeyen gelişmelerden bir tanesi de bir nükleer silahlanma yarışının başlaması ve bu

çerçevede Suudi Arabistan'ın kendi nükleer silahının peşinde koşmasıdır. Bu konudaki sinyaller pek olumlu değildir. Yıllar içinde, Suudi yetkililer Pakistan hükümetiyle ve Abdülkadir Han gibi nükleer bilgiye sahip uzmanlarla gizli ya da açık pek çok görüşmede bulunmuşlardır. Aralık ayı içerisinde Suudi istihbaratının eski patronu Prens Türki el-Faysal, bir güvenlik forumunda “bu silahlarla ilgili, bunları temin etmek dahil her türlü ihtimali değerlendirmek, milletimize ve halkımıza karşı görevimizdir” demektedir. Bu açıklama durumun ne kadar nazik olduğunu ve Suudi yetkililerin gerekirse hızlı bir şekilde, caydırıcı olarak en azından “kirlili bomba” tarzında nükleer bir silaha sahip olabileceklerini göstermektedir.

Prens Türki el-Faysal'ın aksine İran nükleer programıyla ilgili olarak örneğin Dubai Emiri Şeyh Muhammed el-Maktum, İran'ın nükleer silah üretmeyeceğine inandığını belirtmiştir. el-Maktum “İran nükleer bir silahla ne yapabilir. Örneğin İsrail'i vurabilir mi, öyle bir durumda kaç Filistinli ölecektir. Eğer İran İsrail'i vurursa kendi şehirleri güvende olacak mıdır? Ertesi gün onlarda gidecektir. İran bizim komşumuz. Onlar da Müslüman, birbirimize komşu olarak binlerce yıl yan yana yaşadık. İran'ın nükleer bir silah üreteceğine inanmıyorum” demektedir.²⁵ Bu açıklamalar, Körfez ülkelerinin İran'a yönelik politikalar çerçevesinde her ihtimalin kapısını açık tutmak istedikleri şeklinde yorumlanabilir.

Petrol zengini Körfez ülkelerinin aksine İran'ın petrol rezervleri daha sınırlı olduğu için ve yatırıma aç petrol sanayi yüzünden gelirlerini üretimi artırarak fazlaştırmaması zordur. Bunun yerine, petrol fiyatlarının yüksek seyretmesine katkı sağlamak amacıyla, bölgesel arzı azaltma, sekteye uğratma veya bu tehdidi canlı tutma gayreti içinde olmaktadır. Dış politika stratejisi çerçevesinde, İran Aralık 2011 sonunda kendisine yönelik daha fazla yaptırımında bulunulması halinde Hürmüz Boğazı'ndan ham petrol ihracatını engelleyeceği tehdidinde bulundu.²⁶ Nükleer silahlara sahip bir İran'ın petrol kotalarını dikte edeceği ya da bu silahlara güvenerek konvansiyonel silahlarla petrol fiyatlarını yüksek tutmak için Körfez ülkelerinin petrol tesislerine saldıracığı senaryoları yıl içinde gündemde tutulmuştur. Görüldüğü gibi, 2011 içinde, Körfez'deki kaygılar biraz daha şekillenmiştir. Körfez yetkililerinin, İran'ın nükleer silahla saldırması veya terörist bir gruba nükleer silah vermesi gibi ihtimallerden ziyade, kendi iç işlerine pervasızca müdahale edeceğinden çekindikleri dile getirilmektedir. Batı ile ortak hareket etmekle ve Şii azınlığı ezme suçladığı KİK üyelerine karşı zaman zaman ağır ve saldırgan bir dil kullanan İran'a ağır yaptırımlarda bulunulması ve hatta “nükleerleşmesini” önleyici veya geciktirici saldırı ihtimalleri, Körfez ülkelerinin aktif veya pasif desteğini almaktadır. Tehdit algısı yükselirken bazı analizcilerin İsrail'in İran'daki nükleer tesislere bir operasyon yapması durumunda, jetlerinin, saldırıdan önce Körfez ülkelerinde ikmal yapabileceğini yazdıkları görülmektedir.

BAE'nin veya Suudi Arabistan gibi enerjisinin önemli bir kısmını petrolden elden eden Körfez ülkelerinin nükleer tesislerle ilgilenmelerinin önemli bir enerji boyutu söz konusudur. Örneğin BAE, elektriği, komşusu Katar'dan ithal ettiği doğalgazla üretmektedir. 2006'daki bir çalışma bunun gelecekteki talebi karşılamayacağı sonucuna varmıştı. BAE yetkilileri, enerji sorununu çevreye karşı sorumlu, arz güvenliğine sahip ve iktisadi açıdan mantıklı bir şekilde çözmek için nükleer enerjiye yönelmişlerdir. 2020 yılına kadar devreye girmesi istenen nükleer tesislerin Abu Dabi'nin enerji ihtiyacının %25'ini ve ülke genelinin %12'sini karşılaması planlanmıştır. Benzer bir durum Suudi Arabistan için de geçerlidir; ülkede on yıl öncesinde günlük 70 bin varil petrolün yakılması, elektrik üretimi için yeterlikten günümüzde bu rakam 130 bine yükselmiştir. Bu da yılda yaklaşık 6,5 milyar dolarlık ihracata gidebilecek önemli bir kaynağın kullanıldığı anlamına gelmektedir.²⁷

Arap Baharının BAE Üzerindeki Etkisi ve İç Güvenlik Kaygıları

BAE'deki toplumsal sözleşme, bölgedeki diğer ülkelere kıyasla daha sağlam görünmektedir. Monarşinin devamlılığı ve yönetim gücü bakımından 2011'de de ciddi bir problemle karşılaşılmanmıştır. Rejim, siyasi sadakat ve uyum gösterme karşılığında halka yüksek standartlı bir ekonomik paket sunabilmektedir. Hükümetin tasvip etmediği şekilde siyasetle ilgilenmeyenlerin, Arap Baharı'nın sert rüzgârları vurmadan önce diğer bazı Arap ülkelerinde olduğu gibi karanlık gizli servisler tarafından tutuklanması söz konusu değildir. Örneğin, BAE'de ticaret ve turizm bağlamında dışa açık olmanın da etkisiyle sokaklarda pek fazla asker ve polis görülmez. Siyasi ve müstehcen internet sitelerinin yasaklanmasına rağmen dış dünya ile iletişim genel olarak özgürce yapılabilmektedir.²⁸

Vatandaşlara dönük kitle iletişim araçlarında ise otoriter yapının etkisi hissedilmektedir. BAE kanunlarına göre Ulusal Medya Konseyi, Başkan tarafından atanan üyelerden oluşan özel sektörün elinde olanlar dahil tüm yayınlara lisans verme ve sansür uygulama yetkisine sahiptir. Bu konuda hapis cezaları 2007'den beri görülmemekle beraber, "hakaret içeren" ifadelerle ceza uygulanması, rejimin ve liderlerin eleştirilmesine engel olmak amacıyla hükümet tarafından kullanılmaktadır. Liderleri küçük düşüren, eleştiren "yanlış şeyler" söylenmesi ağır para cezalarına tabidir. Yüksek seviyeli yetkilileri veya emirlerin aile mensuplarını karalamak 1,4 milyon dolarlık, halkı yanıltmak ve ülke imajını sarsmak 140 bin dolarlık cezalara tabidir.

Nüfus yapısı dolayısıyla BAE'de yabancıların siyasi faaliyetlerine veya protestolarına izin verilmektedir. Vatandaşlar arasındaysa Arap Baharı'nın da etkisiyle az da olsa çeşitli eleştiriler görülebilmektedir. Örneğin Mart 2011'de, yetkililerin yasaklamasından önce *Hewar* sitesinde, blog yazarlarının meşhuru monarşi ve daha fazla doğrudan demokrasi çağrılarını sonucu,

133 aktivistin imzaladığı bir bildiri yayınlanmıştır: Oluşuma liderlik yapan beş entelektüel ülke güvenliğini zafiyete uğratan eylemler içinde bulunmak, kamu düzenini bozmak, hükümet sistemine karşı çıkmak ve BAE Emirlerine hakaret etmek suçlamalarıyla hemen Nisan ayında tutuklandılar. Aktivistlerden Sorbonne Üniversitesi'nin Abu Dabi kampüsünde öğretim üyesi olan Nasır bin Çayt ülkede çok sınırlı muhalefet olduğunu; siyasi değişim için gereken kritik kitlenin olmadığını belirtmekteydi. Çayt'a göre, halkın büyük çoğunluğu, güzel hayatları ve işleri olduğu için bunu sağlayan hükümet şeklinin önemli olmadığını düşünmekteydi. Çayt'a göre, rahat bir hayatın bedeli demokrasi eksikliği olmak zorunda değildi; BAE'deki siyasal hayat daha demokratik bir forma kavuşturulabilirdi.²⁹ Bu aktivistler hakkında da köklerinin dışarıda olduğu; örneğin İhvan mensubu olduklarına ilişkin eleştiriler yapılmıştır. Zaten, Körfezde siyaseten rejime muhalefet edenler hakkında, el Kaide mensubu veya İran'ın piyonu oldukları suçlamaları çok sık yapılmaktadır. Rejim yanlısı birkaç yüz kişinin katıldığı gösterilerde Çayt gibi aktivistlerin halk adına konuşma haklarının olmadığı dile getirilmiştir. Halk, herkesin içinde bulunduğu gemiyi batırmama, iyi giden düzene çomak sokmama şeklinde bir eğilime sahiptir. Mahkeme tarafından üç yıl hapis cezasına çarptırılan beş entelektüel, bazılarının ileri gelen ailelere mensup olmalarının da etkisiyle BAE Başbakanı el-Nahyan tarafından Kasım ayı içerisinde affedilmişlerdir. Buna karşın Başbakan Zaid el-Nahyan'ın kararnamesi ile devlet güvenliğine karşı faaliyetleri ve şüpheli bölgesel, uluslararası örgütlerle ve kişilerle ilişkileri olduğu iddiasıyla vatandaşlığı yıllar önce kazanmış 6 kişinin vatandaşlıktan çıkarılması, güvenlik konusunda BAE'nin ne kadar hassas olduğunun bir göstergesi olmuştur.³⁰

Arap Baharı'nın BAE'yi büyük ölçüde teğet geçmesinin sebepleri genel olarak şu faktörlere dayandırılmaktadır. Vatandaşlar genellikle, "daha fazla neye ihtiyacımız var? Burada eğitim, sağlık, ücretsiz barınma gibi tüm ihtiyaçlarımız devlet tarafından karşılanıyor" şeklinde düşünmektedir.³¹ Ülkenin zenginliği, Mısır ve Tunus gibi ülkelerde huzursuzluğu tetikleyen ekonomik baskılardan rejimi korumuştur. Küçük, birbirine ve yönetici ailelere akrabalık bağlarıyla bağlı vatandaş yapısı da önemlidir. Burada hükümetlerin diğer bazı bölge ülkelerinin aksine acımasız olmadığı kanaati yaygındır. Bölgede siyasi aktivizm geleneği yoktur. Petrole dayalı refah, halk desteğinin temin edilmesini sağlamaktadır. Ayrıca, BAE ileri gelenleri bir savunma mekanizması olarak, ülkenin kendine özgü bir demokrasisi olduğunu ileri sürmektedirler. Ülkede her Emirin haftalık toplanan bir halk meclisi vardır. Burada sıradan BAE vatandaşları liderlere doğrudan isteklerini iletebilmektedir. Dolayısıyla, eleştiri yapılabilir ama "doğru" ve kültüre saygılı şekilde yapılması istenilmektedir.

BAE'deki baskın ataerkil ve otoriter siyasi yorum, Dubai Emiri el-Maktum'un söyleminde de görülmektedir. Emir, ülke yöneticileri olarak mükemmel olmadıklarını ama halkın refahı için çalıştıklarını; kendilerine özgü

bir demokrasileri olduğunu ve dışarıdan bir demokrasi anlayışının ülkeye empoze edilemeyeceğini belirtmektedir.³² Gerçekten de bazı uzmanlara göre, BAE’de “bedeviokrasi” diye nitelenen kendine özgü siyasi sistem belirli bir meşruluğa sahiptir. El-Maktum da CNN’den tüm dünyaya, BAE’de herkesin ilgili devlet dairesini veya bakanlığı Emire şikâyeti üzerine Emirin de ilgili bakanı hesaba çekeceğini belirtmesi ve BAE’nin diğer Arap ülkelerine göre daha şeffaf olduğunu söylemesi bu çerçevede anlaşılabilir. BAE’nin, bölgedeki diğer otoriter ülke ve diktatörlerle aynı kefeye konulmaması gerektiğinin altını çizmektedir.

Arap Baharı’yla ilgili Dubai Emiri el-Maktum’un sözleri resmi bakışı yansıtmaması bakımından önemlidir. El-Maktum’a göre, Arap Baharı uzun süredir bekleyen halkların eseridir. El-Maktum, 2004’te, bölgedeki Arap liderlerini kendilerini değiştirmelerini yoksa onların değiştirileceklerini (iktidarlarını kaybedeceklerini) söylediğini belirtmektedir. Ona göre, bazı hükümetler sadece kendilerine hizmet etmekte ve halklarına hizmet etmemekteydiler.³³ Yapılan araştırmalara göre, Arap Baharı rüzgârları esmeye devam ederken Mısır’da halkın gözünde yolsuzluk ve kayırmacılığa son vermek öncelikli bir konuyken, Ürdün, Suudi Arabistan ve BAE’de İsrail-Filistin sorununu çözmek önemli bir gündem maddesidir.³⁴

BAE seçkinlerinin, Arap Baharı’yla ilgili “uzaktaki olaylar”la KİK içerisindeki “rahatsızlıklar” arasında farklı tutumlar (çifte standart) aldıkları görülür. Bahrein’deki olaylar medya tarafından geçiştirilirken, özellikle Libya ve Suriye gibi Arap Baharı’nın sert çarptığı ülkelerdeki rejimler rahatça eleştirilmektedir. BAE gazeteleri, Suriye rejimine, ulusal diyalogun kapısını açma, istikrarı sağlama ve muhalefete karşı merhametli olma çağrılarını yapmıştır.³⁵ 2011 sonuna doğru, BAE basınında Suriye Başkanı Beşar Esad’ın Amerikan medyasına yaptığı açıklamalar kıyasıya eleştirilmiş; Esad’ın sorumluluktan kaçmak için başkomutanı olduğu, 4 bin kişiyi öldüren silahlı kuvvetler üzerinde hiçbir kontrolü olmadığını söylemesi ironik bulunmuştur.³⁶

Suriye’de olup bitenlere müdahale edilmemesi hakkında Batılı güçlere karşı, isim verilmeden, Suriye hükümetinin tavrını değiştirmesi veya uluslararası kamuoyunun sorumluluklarını yerine getirmesi için daha kaç kişinin ölmesi gerektiği sorularak muğlak eleştiriler getirilmiştir.³⁷ Aslında, Libya ve Suriye gibi rejimler BAE için mükemmel karşıt örnekler olarak hizmet etmiştir. Örneğin Libya lideri Kaddafi binlerce insanımı öldüren ve ülkenin 200 milyar dolarlık büyük bir servetini Avrupa’daki bankalara kaçıran zalim bir palyaço olarak, vatandaşlarının her türlü ihtiyacını karşılamak için çalışan ve ülkenin geleceği için akıllı yatırımlarda bulunan BAE ve KİK liderleriyle ima yolu karşılaştırılmıştır.³⁸ Halkın yararına olan bu gayretler yabancı destekçiler tarafından da aşırı bir şekilde övülmüştür. Örneğin, bir Shell yetkilisine göre, BAE liderleri, petrolden gelen zenginliği bölge ile kıyas edilemeyecek kadar modern bir devlet kurmak için kullanmış; kırk yıl gibi kısa bir sürede

çölün ortasında bir mucize gerçekleştirdikleri için de hayranlığı hak etmektedirler.³⁹

Arap Baharı çerçevesinde özellikle Libya’da, 1973 sayılı BM-GK kararının uygulanması için yapılan hava operasyonunda BAE ve Katar küçük ama manidar katkılarda bulundular. BAE’li yetkililer, Afganistan ve Libya operasyonları için yaklaşık 1.300 personelle katkı yaptıklarını ve BAE’nin dünyanın diğer noktalarında da ihtiyaç duyulan operasyonlara katılabilme kapasitesine ulaştığını belirtmekteydiler.⁴⁰ Böylece, KİK üyeleri ABD, İngiltere ve Fransa gibi önemli Batılı ülkelerin ihtiyaç duyduğu, İslam dünyasından gelmesi istenen önemli moral desteği sağlamak için üzerlerine düşeni yapmaktadırlar. Daha önce pek görülemeyen bu dış politika inisiyatifi, Katar ve BAE gibi ülkelerin ekonomik ve askeri konularda Batı için “stratejik” ortaklar olarak ön plana çıktığı ve güvenlik alanında sadece tüketiciler olarak değil güvenlik ihraç eden ülkeler statüsüne yükseldikleri yorumlarıyla övülmelerine yol açmıştır.⁴¹

Ekonomik yöndense, Arap Baharı’nın oluşturduğu karmaşa dolayısıyla, Kuzey Afrika ve Orta Doğu’da ekonominin can damarı olan turist sayılarında yüzde 10’dan fazla düşüş yaşanmıştır. Lübnan, Fas Suriye ve Tunus ekonomileri %0,5, Mısır %2,5 ve Yemen %4 küçülürken, bu ülkelerin kayıpları Körfez ülkelerinin kazancı anlamına gelmiştir. Oluşan karmaşadan korkan zenginler ve yatırımcılar, görece istikrarlı kalan Körfeze, özellikle Katar ve BAE’ye fonlar transfer etmişlerdir. Sadece 2011’in ilk 3 ayı içerisinde Körfeze 40 milyar dolar yatırım veya kısa dönemli mevduat akışı olmuştur.⁴²

Yıllar içerisinde BAE önemli bir eğlence merkezi ve pazar olarak ön plana çıkmıştır. Petrole ve ticarete dayalı sermaye birikimi kendisini ulaşım ve diğer sektörlerde hissettirmektedir. Barcelona gibi futbol takımları ülkeye ilgi göstermektedir. BAE; başta futbol olmak üzere spor, eğlence ve sanatta önemli bir merkez olmaya çalışmaktadır. Şahincilik, at yetiştiriciliği ve yarışları, av köpeği yetiştiriciliği gibi geleneksel sporlar ülkede popülerdir. Ülkenin elinde bulunan sermaye gayrimenkul geliştirme yanında bölgede sık sık butik sinemalara giden bir gençliğin söz konusu olması gibi faktörlerin de etkisiyle, Avrupa ve ABD’de sinema ve eğlence sektöründeki prodüksiyonlara da ilgi göstermektedir. Bu arada her yıl olduğu gibi 2011 içerisinde de BAE, ekonomik büyüklüğüne göre yetersiz de olsa önemli miktarlarda insani yardım yapmaya devam etmiş; 120 kadar ülkeye 763 milyon dolar yardım ve kalkınma kredisi dağıtmıştır.⁴³

Bu büyük ticaret ve insan akışının getirdiği güvenlik meseleleriyle de ilgilenmek gerekmektedir. Örneğin, yıl içinde, bankacılık sistemini kullanarak ülkeye kaçak olarak getirdikleri 94,4 kilogram altını ve milyonlarca doları diğer ülkelere transfer etmek isteyen uluslararası bir suç örgütü BAE güvenliği tarafından çökertilmiştir.⁴⁴ Hava limanlarının güvenliği için de eğitimler devam etmektedir.⁴⁵

Sonuç

2011 yılında BAE ile ilgili hem ekonomi alanında hem de güvenlik alanında 2010 yılına göre bazı önemli gelişmeler olmuştur. Ekonomi alanında küresel finansal krizin yansıması olarak 2009 Dubai ekonomik krizinin yaralarının iyice sarıldığı görülmektedir. Bölgesel güvenlik konusunda, ABD ve İran'ın başrollerini oynadığı gelişmeler, KİK üyeleri ve BAE tarafından yakından izlenmiştir. İran'ın nükleer programı silah üretimi ile sonuçlanırsa büyük ekonomilere sahip KİK üyelerinin buna sessiz kalmayacakları, ya yapılacak bir operasyona yardım edecekleri ya da kendi caydırıcı silahlarını temin edecekleri/üretecekleri görülmektedir. BAE, diğer KİK üyeleri gibi fosil yakıtlardan elde edilen büyük gelirin önemli bir kısmıyla güvenliğini, bir dizi ikili, bölgesel, küresel düzenlemelerle garanti altına almaya çalışmaya devam etmiştir. Arap Baharı, Körfezi kısa vadede güvenli bir liman olarak olumlu etkilemiş; ancak petrol politikalarında daha bir milliyetçi çizgiye kayış sürecini başlatmıştır.

Kronoloji

- **9 Mart:** Beş entelektüel liderliğinde 130 kadar aktivist, daha fazla özgürlük ve meşruti monarşi çağrısında bulundu
- **Nisan:** Mart ayındaki çağrıya liderlik eden beş entelektüel tutuklandı.
- **7 Temmuz:** BAE, Federal Ulusal Konsey seçimlerinde oy kullanabilecek seçmen sayısını 130 bine çıkarma kararı aldı.
- **24 Eylül:** BAE’de Federal Ulusal Konsey için seçimler yapıldı; seçmenlerin sadece %28’i oy kullandı.
- **28 Kasım:** BAE Başkanı, liderlere hakaret ettiği gerekçesiyle 3 yıl hapse mahkûm edilen beş entelektüeli affetti.
- **20 Aralık:** KİK liderleri, Suudi Arabistan Kralı’nın, KİK üyeleri arasında işbirliğini bir üst seviyeye çıkarmak için “Körfez Birliği” kurulması çağrısını memnuniyetle karşıladıklarını açıkladılar
- **27 Aralık:** İran, Batılı ülkeler tarafından kendisine ilave yaptırımlarda bulunulması halinde Hürmüz boğazını kapatacağı tehdidinde bulundu
- **31 Aralık:** BAE, ABD’den bölgesel füzesavar sistemi (THAAD) satın alan ilk Arap ülkesi oldu.

Notlar

- 1 Bkz. Human Right Watch, World Report, 2010.
- 2 "United Arab Emirates" Wikipedia, 12 Nisan 2010.
- 3 United Arab Emirates Country Report, Gütersloh: Bertelsmann Stiftung, 2009.
- 4 "Teachers Quit the UK for Abu Dhabi" The Guardian, 6 Mayıs 2011.
- 5 BAE'de, fosil yakıtlarla en zengin Abu Dabi'nin bu kaynaklara sahip olmadığı anlaşılın Re'sül-Hayme ve Dubai gibi diğer emirlikleri, federal sübvansiyonlarla desteklemesi beklenmektedir.
- 6 "OPEC Remains Committed to Ensuring Stable, Secure, Reasonably Priced Supplies : UAE Governor for OPEC" WAM, 27 Kasım 2010.
- 7 "Gulf Carriers Underline Ambitions to Become Top Spot in Global Travel," Middle East Online, 17 Kasım 2011.
- 8 "Mohammed Bin Rashid: Arab Spring was Made by People Who Waited for Long for Change," WAM, 6 Aralık 2011.
- 9 Bkz, AMB Country Risk Report September 28, 2011.
- 10 Kayhan Barzegar, "Balance of Power in the Persian Gulf: An Iranian View" Middle East Policy, c. 27, n. 3, 2010, ss. 74-87.
- 11 International Institute for Strategic Studies, The Military Balance, "Middle East and North Africa," 110: 1, 2010, ss. 235- 282; The Military Balance, "Middle East and North Africa," 111: 1, 2011, ss. 293- 342.
- 12 Department of State Bureau of Near Eastern Affairs, "Background Note: United Arab Emirates," 16 Mart 2011.
- 13 Bkz. "UAE Foreign Minister Meets with US Secretary of State," WAM, 14 Aralık 2011.
- 14 "Mohammed bin Zayed meets British PM in London," 6 Ekim 2011.
- 15 Mısır'da yönetimin değişmesiyle ile İran'la yeni bir sayfa açma ihtimali araştırılmaktadır. Bu durumda bile Mısırlı yetkililer BAE gibi ülkelerin güvenliğini ön planda tutacaklarını belirtmişlerdir.
- 16 Bkz. Cengiz Dinç "Birleşik Arap Emirlikleri 2009", Ortadoğu Yıllığı 2009.
- 17 "Bahrain Says Security 'Stable'," Middle East Online, 22 Mart 2011.
- 18 "Gulf News Editorial: Iran should respect GCC sovereignty," WAM, 22 Nisan 2011.
- 19 "Stop meddling in our affairs: GCC countries tell Iran Riyadh," WAM, 3 Nisan 2011.
- 20 "UAE Becomes First Arab Country to Purchase THAAD Anti-Missile System," Middle East Online, 31 Aralık 2011.
- 21 "Saif bin Zayed Calls for More GCC Security Cooperation," Middle East Online, 3 Mayıs 2011.
- 22 "GCC Leaders Welcome Saudi Arabia's Proposal for Gulf Union" WAM, 20 Aralık 2011.
- 23 "Saif bin Zayed stresses importance of joint security cooperation" WAM, 7 Aralık 2011.
- 24 "UAE nuclear regulator, Khalifa University join hands for safety research" WAM, 7 Aralık 2011
- 25 "Mohammed Bin Rashid: Arab Spring was Made by People Who Waited for Long for Change,"
- 26 Iran Threatens to Block Oil Exports Through Hormuz Strait in Sanctions Row" The Guardian, 27 Aralık 2011.

- 27 <http://pulitzercenter.org/reporting/persian-gulf-nuclear-power-bomb-united-arab-emirates-iran-arms-race-braka>, Erişim Tarihi: 30 Nisan 2012.
- 28 Angela Shah, "Why the Arab Spring Never Came to the UAE," <http://www.time.com>, 18 Temmuz 2011.
- 29 Shah "Why the Arab Spring Never Came to the UAE"
- 30 "UAE withdraws citizenship from six naturalised persons" WAM, 22 Aralık 2011.
- 31 Bu çerçevede, Abu Dabi'nin, emlak piyasasının devam eden kırılganlığına rağmen 2011 içinde mesken arzını artırma kararı manidardır.
- 32 "Mohammed Bin Rashid: Arab Spring was Made by People Who Waited for Long for Change,"
- 33 "Mohammed Bin Rashid: Arab Spring was Made by People Who Waited for Long for Change,"
- 34 "The 'Arab Spring' Effect," Middle East Online, 20 Aralık 2011.
- 35 "Syria must Open Door to Dialogue - UAE Newspaper" WAM, 29 Temmuz 2011.
- 36 "Feeling the pressure: UAE daily," WAM, 8 Aralık 2011.
- 37 Gulf News Editorial: Al Assad has to Change His Tactics and Recognise that Marchers are not Terrorists," WAM, 14 Mayıs 2011.
- 38 "Who is Lost in Zenga Zenga?" WAM, 31 Ağustos 2011.
- 39 "UAE leadership employs oil wealth in nation-building, says Shell Official," WAM, 4 Aralık 2011.
- 40 "Maintain a Global Outlook to Ensure Peace and Prosperity: Abdullah bin Zayed Al Nahyan," WAM, 2 Aralık 2011.
- 41 Bkz. "US and Europe Suffering 'Strategic Arthritis' Over Intervention," The Guardian , 6 Eylül 2011.
- 42 Karen Lickteig "Gulf Economies Benefit From Arab Spring," <http://www.policymic.com>, Erişim Tarihi: 30 Nisan 2012.
- 43 "Maintain a Global Outlook to Ensure Peace and Prosperity: Abdullah bin Zayed Al Nahyan".
- 44 "UAE busts money laundering network," WAM, 27 Aralık 2011.
- 45 "Cadets complete training programme in airport security," WAM, 27 Aralık 2011.